

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 2697

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de rechtmatigheid van Amerikaanse drone aanvallen in Pakistan* (ingezonden 21 mei 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 juni 2013).

#### Vraag 1

Herinnert u zich uw uitspraak tijdens een algemeen overleg op 27 maart 2013 dat de Amerikaanse aanvallen met drones in Jemen vooraf worden goedgekeurd door de Jeminitische autoriteiten waardoor die aanvallen in internationaalrechtelijke zin gedekt zijn?<sup>1</sup>

#### Antwoord 1

Ja.

#### Vraag 2

Bent u ermee bekend dat de Pakistaanse autoriteiten herhaaldelijk hebben aangegeven geen toestemming te geven voor Amerikaanse drone aanvallen, bijvoorbeeld in februari dit jaar toen de Pakistaanse ambassadeur in de Verenigde Staten zei dat drone aanvallen van de CIA een duidelijke schending van de Pakistaanse soevereiniteit zijn en het internationaal recht schenden,<sup>2</sup> in augustus vorig jaar toen de Pakistaanse «high commissioner» voor Londen zei dat drone aanvallen de Pakistaanse soevereiniteit, de nationale integriteit en het VN charter schenden<sup>3</sup> en in juni vorig jaar toen het Pakistaanse ministerie van Buitenlandse Zaken in een verklaring stelde dat drone aanvallen tegen het internationaal recht ingaan en de soevereiniteit van het land schenden?<sup>4</sup>

<sup>1</sup> Algemeen Overleg Arabische regio, 27 maart 2013.

<sup>2</sup> Pakistani ambassador to U.S. calls CIA drone strikes a «clear violation», [http://articles.washingtonpost.com/2013-02-05/world/36756792\\_1\\_afghan-taliban-cia-drone-strikes-afghan-militants](http://articles.washingtonpost.com/2013-02-05/world/36756792_1_afghan-taliban-cia-drone-strikes-afghan-militants), 5 februari 2013.

<sup>3</sup> CIA drone strikes violate Pakistan's sovereignty, says senior diplomat, <http://www.guardian.co.uk/world/2012/aug/03/cia-drone-strikes-violate-pakistan>, 3 augustus 2012.

<sup>4</sup> Pakistan summons US envoy over drone strikes, <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-18331827>, 5 juni 2012.

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Is u verder bekend dat verwijzend naar de Pakistaanse soevereiniteit en territoriale integriteit het Pakistaanse parlement in april vorig jaar unaniem stelde dat het Amerikaanse leger per direct drone aanvallen in het land moet beëindigen?<sup>5</sup>

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Bent u op de hoogte van de recente uitspraak van een Pakistaanse rechtbank dat drone aanvallen absoluut illegaal zijn en een onverholven schending van de Pakistaanse soevereiniteit zijn?<sup>6</sup>

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Bent u tenslotte op de hoogte van de door de Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism van de Verenigde Naties, Ben Emmerson, na een bezoek aan Pakistan afgelegde verklaring dat «the position of the Government of Pakistan is quite clear. It does not consent to the use of drones by the United States on its territory and it considers this to be a violation of Pakistan's sovereignty and territorial integrity. As a matter of international law the US drone campaign in Pakistan is therefore being conducted without the consent of the elected representatives of the people, or the legitimate Government of the State. It involves the use of force on the territory of another State without its consent and is therefore a violation of Pakistan's sovereignty.»<sup>7</sup>

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6, 7

Deelt u de opvatting dat uit bovenstaande geconcludeerd kan worden dat de Pakistaanse autoriteiten vooraf geen goedkeuring voor Amerikaanse drone aanvallen verschaffen? Indien neen, waarom niet? Kunt u uw antwoord toelichten?

Deelt u verder de opvatting dat, aangezien de Pakistaanse autoriteiten geen toestemming geven voor Amerikaanse drone aanvallen, deze aanvallen de Pakistaanse soevereiniteit schenden en daarom illegaal zijn? Indien neen, waarom niet? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6, 7

Nee, op basis van bovenstaande bronnen kan het kabinet dit niet zonder meer vaststellen. De VS heeft in een initiële reactie op de uitspraken van Emmerson gewezen op de intensieve veiligheidsdialoog met Pakistan, zonder daarbij in nader detail te willen treden. Het al dan niet geven van toestemming is uiteindelijk een bilaterale aangelegenheid tussen de VS en Pakistan, waarin het kabinet geen volledig inzicht heeft.

Vraag 8

Bent u bereid bij uw Amerikaanse collega's aan te dringen op de beëindiging van illegale drone aanvallen in Pakistan? Indien neen, waarom niet? Kunt u uw antwoord toelichten?

<sup>5</sup> Pakistan's parliament demands an end to drone attacks, <http://www.voanews.com/content/pakistans-parliament-demands-immediate-end-to-us-drone-strikes-147203445/181162.html>, 11 april 2012.

<sup>6</sup> Will Pakistan finally stand up against illegal US drone attacks?, <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2013/may/12/pakistan-us-drone-strikes>, 12 mei 2013.

<sup>7</sup> Statement of the Special Rapporteur following meetings in Pakistan, <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=13146&LangID=E>, 14 maart 2013.

Antwoord 8

In het licht van bovenstaand antwoord ziet het kabinet daartoe geen aanleiding. Wel is het kabinet in meer algemene zin in gesprek met de VS over de inzet van drones, waarbij het belang van naleving van het internationaal recht als ook van verhoogde transparantie over aanvallen met drones wordt benadrukt. In dit verband verwelkomt het kabinet het recente voorstellen van de VS om transparanter te zijn over drone aanvallen.